

- передавання певного досвіду та знань спеціалістів провідних медичних і учбових центрів лікарям, що практикують, у тому числі проведення серед них кваліфікаційних іспитів та сертифікацій;

- надання необхідного набору функцій для вирішення завдань лікування, діагностики та реабілітації хворих, навчання медичних працівників та підвищення їх кваліфікації;

- зв'язування об'єктів охорони здоров'я у регіонах в єдиний інформаційний телемедичний простір.

Усі рішення для телемедицини можна розподілити на основні три групи:

- телемедичні комплекси консультаційного характеру;

- телемедичні програмно-апаратні комплекси операційного характеру;

- мобільні телемедичні системи та комплекси [3, с. 340-345; 11].

Таким чином ми бачимо, що основною метою цього меморандуму є впровадження провідного міжнародного досвіду при створенні якісної первинної медичної допомоги у сільській місцевості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Телемедицину почнуть впроваджувати в сільських амбулаторіях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/article/news/telemedicinu-rochnut-vprovadzhuвати-v-silskih-ambulatorijah-->

2. Меморандум щодо впровадження телемедицини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/minregion-moz-svitovij-bank-ta-ministerstvo-zakordonnih-sprav-torgivli-ta-rozvitku-kanadi-pidpisali-memorandum-shodo-vprovadzhennya-telemedicini>

3. Панченко О. А. Медицина и интернет / Панченко О. А., Лях Ю. Е., Антонов В. Г. – [1-е изд., испр.]. – Донецк : СПД Дмитренко, 2008. – 524 с.

*Глиняна Катерина Михайлівна,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ

Ставши суб'єктом міжнародного права, Україна робить усе можливе для того, аби бути рівноправним членом світової спільноти, і одним із кроків у цьому напрямку є приведення норм національного законодавства у відповідність до норм міжнародного права про права та свободи людини, громадянина, а також наближення рівня життя свого народу до рівня загальноєвропейських стандартів. Згідно з Міжнародним пактом про громадянські та політичні права 1966 року, сім'я є природним і основним

осередком суспільства та має право на захист з боку суспільства та держави (ст. 23).

Проблемні питання забезпечення прав дитини, були предметом історичних, філософських та юридичних досліджень, видатних дослідників та ґрунтується на теоретичних напрацюваннях, сформульованих такими правниками, як С. С. Алексєєв, М. В. Антокольська, Ю. Ф. Беспалов, Т. В. Боднар, В. І. Борисова, Є. В. Вавілін, І. В. Венедіктова, М. К. Галянтич, В. С. Гопанчук, А. Б. Гриняк, О. В. Дзера, А. С. Довгерт, І. В. Жилінкова, Ю. О. Заїка, О. Ю. Ільїна, І. С. Канзафарова, В. І. Кисіль, В. М. Коссак, О. В. Кохановська, В. А. Кройтор, Н. С. Кузнєцова, В. В. Луць, Р. А. Майданик, Є. О. Мічурін, О. М. Нєчаєва, В. Д. Примаєв, Ю. Д. Притика, Л. М. Пчелінцева, З. В. Ромовська, С. О. Сліпченко, І. В. Спасибо-Фатєєва, Р. О. Стефанчук, В. І. Труба, С. Я. Фурса, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Ю. С. Червоний, Я. М. Шевченко, С. І. Шимон, Р. Б. Шишка, В. Ф. Яковлєв, В. Л. Яроцький та інші

Проблема забезпечення прав дитини – одна з наболілих проблем людства. Діти внаслідок вікових особливостей розвитку становлять групу осіб, що характеризується наївністю, довірливістю, залежністю від інших осіб, піддатливістю до різних маніпуляцій та зловживань із боку дорослих. Вони є однією з найменш захищених верств населення.

Неналежна увага до процесу розвитку дитини, до реалізації її прав та свобод веде до викривленого сприйняття нею навколишнього світу, підміни ідеалів, що може відобразитись у поширенні дитячої злочинності, безпритульності, криміналізації суспільства.

Важливість та актуальність проблем охорони та захисту прав дітей обумовлена тим, що забезпечення прав є чи не найголовнішою умовою фізичного, психічного благополуччя та розвитку дитини, становлення високого рівня її правової культури та правосвідомості.

На сьогодні питання про правові аспекти захисту прав дитини набуло особливої актуальності. Протягом багатьох років турбота держави про дітей отримала свій розвиток в численних нормах цивільного та сімейного права, метою яких було здійснення державної охорони дітей.

Соціально-економічна ситуація, що склалася в пострадянський період у країнах колишнього Радянського Союзу не обійшла стороною і Україну. Сьогодні ми зіткнулися з поглибленням протиріч різного характеру, які безпосередньо торкнулися охорони прав і законних інтересів неповнолітніх, загострення проблеми їх соціальної адаптації. Нова правова реальність зажадала і нового ставлення до принципів, що визначають цивільно-правовий статус особистості взагалі й дитини зокрема.

Поняття правової охорони дитинства, а саме в рамках даної дефініції визначалися права дитини протягом кінця 19-20 століть, пройшло довгий і досить складний шлях розвитку, що значною мірою було пов'язане з особливостями того чи іншого історичного періоду.

Так, у 1991 році Україна приєдналася до Конвенції ООН про права дитини, таким чином взяла на себе зобов'язання запроваджувати на національному рівні забезпечення та захист прав дітей в Україні. Це основоположний документ, який забезпечує права дітей та встановлює основні напрями державної політики щодо забезпечення прав та інтересів дітей в Україні.

Чинними для нашої держави є також і ратифіковані нею Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (від 12.03.1981), Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці (від 05.10.2000), Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах (від 23.06.2004), Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (від 11.01.2006), Європейська конвенція про здійснення прав дітей (від 03.08.2006), Конвенція про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей (від 14.09.2006), Конвенція про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання (від 14.09.2006), Конвенція про контакт з дітьми (від 20.09.2006), Європейська конвенція про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми та про поновлення опіки над дітьми (від 06.03.2008), Європейська конвенція про правовий статус дітей, народжених поза шлюбом (від 14.01.2009), Європейська конвенція про усиновлення дітей (від 15.02.2011) та Конвенція про права інвалідів та Факультативний протокол до Конвенції (02. 2010)

Приєднавшись до вище зазначених документів, Україна як держава-учасниця взяла на себе широкі зобов'язання щодо забезпечення прав дитини на життя, ім'я, громадянство, індивідуальність, родину, свободу думки, совісті та релігії, освіти та належний рівень життя, захист від усіх форм фізичного, психологічного насильства, та інші. Однак ці зобов'язання на жаль для нашої країни носять суто декларативний характер і рідко втілюються в життя владними інститутами в повному обсязі. Зазвичай дії уряду у сфері забезпечення прав дитини в Україні зазнають серйозної критики. І ці проблеми з'явилися не сьогодні, і не рік тому, а існують вже десятки років. Ось чому дотримання Україною принципів і положень міжнародно-правових

документів, які набули чинності, є предметом дослідження як науковців, так і багатьох громадських організацій, а також представників державних установ.

Ставлення до дитини, забезпечення її прав як рівної з нами, дорослими, є реальною оцінкою політики держави, стану розвитку суспільства та його духовності. Україна, нажаль не є взірцем такої державної політики, але завдяки активізації процесу інтеграції нашої держави до Європейського Союзу, є надія на значне реформування законодавства у сфері охорони дитинства.

Згідно зі ст. 5 Закону України «Про охорону дитинства» основні засади охорони дитинства та державну політику у цій сфері визначає Верховна Рада України шляхом затвердження відповідних загальнодержавних програм.

Серед вітчизняних наукових досліджень, в яких був започаткований ґрунтовний науковий аналіз відносин щодо здійснення та захисту сімейних прав взагалі, можна назвати праці З. В. Ромовської («Проблеми захисту в радянському сімейному праві», 1986 р.), І. В. Жилінкової («Проблеми правового режиму майна членів сім'ї», 2000 р.). В українській цивілістичній доктрині недостатньо розроблено загальнотеоретичні засади здійснення та захисту прав дітей, які б сприяли вирішенню багатьох теоретичних та практичних проблем здійснення та захисту цивільних прав. У монографічних дослідженнях М. М. Дякович («Охорона і захист сімейних прав та інтересів нотаріусом», 2014 р.), О. В. Синегубова («Здійснення особистих немайнових прав малолітніх та неповнолітніх осіб», 2015 р.) питання здійснення та захисту прав дітей розглядаються фрагментарно у контексті нотаріальної форми захисту сімейних прав та інтересів та здійснення цивільних прав дітей. Крім того, відсутність сучасної концептуальної моделі механізмів захисту прав дітей, дискусійність окремих доктринальних підходів до питань захисту цивільних та сімейних прав, недостатність розробки категорійного апарату у цій сфері зумовлюють необхідність подальшого цивілістичного дослідження відносин, що складаються у процесі захисту прав дитини. Зазначені вище чинники обумовлюють актуальність дисертаційного дослідження концептуальних засад захисту цивільних прав та інтересів дитини в Україні.

Тому, захист прав та інтересів сучасних дітей повинен відповідати міжнародним стандартам, проте, все це неможливо без вирішення цілого ряду організаційних питань, висококваліфікованих кадрів і надійного державного фінансування.

Проте це ні в якій мірі не заперечує той величезний масив теоретичних знань, заснованих на традиційному для нас понятті сутності і цілях сімейної

політики, її об'єкті, забезпеченні основоположних для дитини соціально-культурних прав.

Ємельянова Людмила Василівна,

кандидат юридичних наук, доцент, директор Миколаївського юридичного коледжу Національного університету «Одеська юридична академія»

ПОРУКА У РИМСЬКОМУ ПРАВІ ЗА ЧАСІВ ЮСТИНІАНА

З давніх часів римські юристи розробили і використовували систему забезпечення і виконання зобов'язань. Одним зі способів забезпечення зобов'язальної вимоги був договір між кредитором певної особи і третьою особою, яка зобов'язувалася справно виконати який-небудь обов'язок, якщо цього не зробить боржник. Під час встановлення поруки спочатку давав бажану відповідь боржник, а також обов'язково – поручитель.

Ближчим до поруки у теперішньому розумінні було *fideprosiassio*, яке з'являється дещо пізніше. *Fideprosiassio* це пізня форма *adpromissio* – перетворена по типу *sponsio*, з яким у неї багато спільного. При цьому варто звернути увагу на те, що *fideprosiassio* мала силу також і для перегринів [1, с.133].

Найбільш пізньою і досконалою формою, було *fidejussio*, котре з деякими застереженнями можна охарактеризувати як доведену до логічного вдосконалення форму *adpromissio*, власне поруку, доступну також перегринам.

Введено її було у I ст. до н.е. як ефективний і універсальний засіб забезпечення виконання договору.

Фідеюсор міг ручатися за виконання будь-якого договору, а з III ст. н.е. також за виконання зобов'язання, що виникають з делікту.

Досконалого виду *fidejussio*, як персональний засіб забезпечення зобов'язань (порука) набув у Інституціях Юстиніана, титул XX, книги III котрий називається «Про фідеюсорів». Характерно, що у цьому законодавчому акті вже не згадуються ні спонсори, ні фідеїпромісори, а йдеться лише про фідеюсора, як особу, що ручається за належне виконання зобов'язання іншою особою.

Головні риси *fidejussio* або ж поруки у «праві Юстиніана» виглядають таким чином.

Характеристику цих відносин дано у преамбулі до титулу двадцятого: «За промісора (тобто боржника), зазвичай, ручаються треті особи, що